

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. május 5.

Csütörtök.

XXIII. évfolyam. 36 szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petütsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltterek díja előre fizetendő.

A király itthon.

Kolozsvár, május 2.

Máskor is ünnep, ha a király köztünk van, ma azonban fokozottabb a lelkesedés azért a magasztos tényért, amivel a Rákóczi emlékének áldozott a magyarok atyja.

Ezelőtt harminchét esztendővel Ferencz József király megbékült a jelennel s e réven megalkotta magyar népének s fejedelmi trónjának jövődjét. Most, csaknem négy évtized sokszor kemény iskolája után, bevallja és világá hirdeti, hogy magyar népében nem csalódott, hogy e hü nemzet ragaszkodó szeretettel viszonzta királyja bizalmát s hogy e bizalom kölesönösségének immár utolsó korlata is ledőlhet és hogy ennek zálogául a magyar szabadság multjával is kézs megbékülni.

Valóban, nagyobb és magyarabb király a századok óta nem volt nemzetünknek; s e legnagyobb és legmagyarabb királyunk jól ismerte fel legméltóbb feladatát, hogy ő neki kell megcsinálnia a második szatmári békekötést, az igazit és a tisztábbikat, azt, amely nem fegyvert esavér ki a vereségeitől alélt nemzet kezéből, hanem elismeréssel és kegyelettel adóz a Rákóczi szent emlékének s a kérlelhetetlen magyar szabadság amaz eszményképeinek, amely a kuruc fejedelemben találta legdicőbb megtestesülését. Ferencz József királyra várt ez a feladat, mert ő volt az, akit mi soha félre nem értettünk, s tehát neki kellett azzá válnia, aki minket teljesen megért.

Ezzel a királyi szóattal egyszersmind örökre utját vágta annak a föltevésnek, mintha a király és a nemzet között a történeti mult eseményeinek megítéléséből kifolyólag kiegyenlíthetetlen ellentétek forognának fenn, a melyekből aztán káros következtetések származhatnának a nemzet rovasára, mely Rákóczi alatt is jogaiért és a szabadságért ragadott fegyvert. A király ünnepélyesen kijelenté, hogy neki sincs oka arra, hogy keserűséggel gondoljon a mult idők viharos korszakaira, mikor az uralkodó és a nemzet fegyveres hadai mérköztek egymással.

A történelmi igazságszolgáltatásban mind a két fél megnyugszik. A nemzeti ügy vezérei iránti kegyeletben bátran egyesülhet a király a nemzettel. Erről ime a királyi szó szentsége biztosít!... Ebben hiszünk, bizunk, teljesen megnyugszunk.

Hálás elismeréssel és köszönettel jegyezzük fel azt a királyi kijelentést, hogy a király és nemzet bizalma kölesönös.

Ezen összhangnak, a trón és nemzet közötti kölesönös bizalomnak állandónak kell maradnia, mert egy alkotmányos királyságban az ország boldogulásának és jövője biztosításának ez a legbiztosabb alapja egyetlen feltétele.

De mert ez így van, jogosult a nemzetnek azon kívánata, hogy az ország fővárosában pompázó királyi rezidencia, ne csak nagyszerűségében legyen fényes épület, hanem annak valódi ékességét maga az uralkodó adja meg az által: hogy mentől többször legyen azon ragyogó épület lakója.

Azt nem követeli senki, hogy a király állandó tartózkodási helye Budapest legyen. A viszonyok e tekintetben még annyira nem érlelődtek. Igaz, hogy Bismarck már 1866 ban megtevé azon javaslatot: „a monarchia súlypontja Budapestre fog áthelyeződni!... De ezen jóslat beteljesülésére még idő kell, és így zugolódás nélkül nyugszunk bele abba: miszerint Bécs legyen továbbra is az uralkodó állandó lakó helye.

Mi megelőgszünk azzal, ha szeretett uralkodónk az évnek bár négy hónapját töltene köztünk. És tekintve, hogy most már egészen elkészült a királyi lak, van tehát elég helyiség az udvar befogadására, így biztat a remény, hogy a nemzet kívánata, a hosszabb köztünk levésben is teljesülni fog. A világ legfényesebb épülete fölépültével, az uralkodó hosszabb ittlevésének is eljött az ideje.

A Rákóczi emlékének való áldozással új éra köszöntött be a nemzet életében. Ezen új érának meg kell valósítania azon forró vágyát is a nemzetnek, hogy a magyar királyt mentől többször és hosszabb időn át üdvözölhesse az ország szívében.

És mert a király most köztünk van, biztonnal eldől az a kérdés is, hogy hová helyezték örök nyughelyre a hazatérő fejedelmek földi maradványait. Két áramlat van, az egyik Budapest, a másik Kassa mellett érvel!... Én a szent hamvak pihenő helyéül Kassa mellett foglalok állást. Itt kell a Rákóczi temetkező-helyét beállítani, a gyönyörűen restaurált ősi dombon, mert Kassa volt a kuruc fejedelmek fővárosa és e város története összeforrt Rákóczinak államférfiúi és hadi tetteivel. A híres székesegyházban alkalmas helye is volna Rákóczi hamvainak befogadására, ahol egy művészi siremlék is kifogástalanul érvényesülne.

Szerintem ott kell tovább pihennie az imádott nehai fejedelemnek és szabadsághősnek, a hol egykoron csinálta a magyar

nemzet történetét és hagyományként hagyta a szabadsághoz való szeretetet, az ország önállásához való ragaszkodást. Kossuth nyugodhatik a fővárosban, mert az neki tartózkodási helye volt a negyvenes években, Rákóczi ellenben Pesten alig fordult meg. Tehát ha már nincs Pantheonunk, a hová a nemzet nagyjait elhelyezhetnénk, helyezük hát földi maradványaikat oda el, a hol életükben az a főtartózkodási helyük volt. Az nem érv, amit olvastam, hogy Rákóczi hamvait azért kell a fővárosban temetnie el, mert az egy bucsujáró-hely lesz. Ez épp úgy megvalósulhat Kassán is. Ahogyan Konstantinápolyban fel tudták sirhelyét keresni a Lazaristák templomában, az oda zarándokló magyarok, úgy bizony ez Kassán még könnyebben bekövetkezhetik.

A kormány álláspontja ebben a kérdésben nem ismeretes, de nem is lehet, mert még semmiféle irányban sem foglalt állást. A megyék, városok most egymásután irnak fel a miniszterelnökhöz, hogy terjeszsze a király elébe hódolatukat a Rákóczi hamvai hazahozataláért. Én azt hiszem, ezt Háromszékvármegye is meg fogja tenni, és meg Kézdivásárhely is; ajánlom megszívlelésre azon indítványomat, hogy irjanak fel az országgyűléshez is azon óhajuk mellett: hogy Rákóczi hamvai Kassán temetessenek el. E városban fog a szobra is állani, pihenjen az ő egykori kedvelt városában. Ne egy világváros temetőjébe helyezük el, a hol mindegyre tüntető tömegek háborítják meg nyugalomát, hanem pihenjen a kassai székesegyházban, a hová megilletődve fogunk zarándokolni s az ő nagyságához mértén fogunk viselkedni. Templom avagy Pantheonokban van helye az oszlopos embereknek, mert itt az ő nagyságukhoz mért megilletődéssel álljuk körül nyugvó helyüket, míg a köztemetők levetkőzik a komor, magába szállás ünnepélyes szint.

Ürmösy Lajos.

Az új ülésszak. A képviselőház új ülésszakának megnyitási időpontjáról, az új ülésszak munkaprogramjáról a legkülönbözőbb hírek vannak forgalomban, melyek vajmi kevés hitelességre tarthatnak számot. Az új ülésszak megnyitásának későbbre halasztásában a kormányt közmért indokok vezették, hogy felelősségének tudatában zavartalanul óhajtották végezni a szerencsésen megszüntetett vasuti sztrájk teljes pacifikálását. Ez a szempont ma is az egyetlen, mely a kormány szeme előtt lebeg, s bár ha ennek folytán az új ülésszak megnyitása a dolog természeténél fogva nem késheik, a megnyitási időpontja nap szerint még nincs megállapítva. A kormány azonban rajta van, hogy az országgyűlésnek

ujból való összehívása a fontos és sürgős munkára való tekintettel mielőbb megtörténhessék.

A népoktatási törvényjavaslat. Mint a M. N. írja, a közoktatási miniszter a népoktatási törvényjavaslat előadói tervezetét szélesebbkörű ankét elé fogja bocsátani. Az ankétet a múlt hónapnak végén kellett volna megtartani, azonban a közbejött parlamenti viszonyok következtében Berzeviczy Albert közoktatási miniszter az ankétet kénytelen volt elhalasztani és azt, mint értesülünk, valószínűleg május közepére hívja össze. Az ankét a képviselőházban lesz.

A vasutasok pótléka. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy az 1903-iki költségvetés terhére előirányzott 1.600.000 korona a vasúti alkalmazottak között pótlék gyanánt kiosztassék. Minden tisztviselőre illetményeinek 3 százaléka fog jutni. Az államvasutak igazgatóságánál serényen dolgoznak a felosztási tervezeten, úgy, hogy a pótlékok kiutaltványozása előreláthatólag május hó 10-éig okvetlenül foganatosítható lesz.

KÜLFÖLD.

Japáni győzelem a Jalu folyó mellett.

A fölkelő nap országára szép május elseje virradt. Hadseregük fényes győzelmet aratott a Jalu menti orosz csapatok fölött, kiszorította azokat a Jalu torkolatánál elfoglalt összes megerősített állásaikból és most az orosz hadak vonulnak vissza Szöngvangesöng felé, Liaotunk tartomány belsejébe. A japániak kedden, április 26-án kezdték meg az átkelési műveletet hidveréssel és ebben ágyunaszádaiak segédkeztek nekik. A hid 29-ére elkészült és akkor a gárdaezred megkezdte az átkelést. Ezt a fontos hadműveletet, amelyiket a japániak Kuroki tábornok vezérlete alatt csodálatos bátorsággal vittek véghez, vasárnap fejezték be és hajnalban már japáni lobogók lengtek a partmenti magaslatok erődjein. A japáni győzelem hírért nemcsak a Tokióból érkezett táviratok, de az orosz hivatalos jelentések is megerősítik.

Háromszékvármegye közgyűlése.

Vármegyénk április 29-én tartott évi második rendes közgyűlésre Imreh Albert, Imecs Ernő és Bors László bizottsági tagok küldöttségileg hívták meg gróf Haller János főispánt, a ki éljenzés közt foglalta el az elnöki széket.

A főispán megnyitó beszédében üdvözölte a közgyűlést és köszönetét fejezte ki azon érdeklő-

désért, a mit a megjelentek nagy száma tanusít. Tatásos beszédben emlékezett meg a nemzetben oly nagy örömet keltő királyi elhatározásról. Megfogyni a bizanci kolostor és II. Rákóczi Ferenc hamvai az anyaföldbe pihenésre jönnék haza. Esetelva a hazafias érzelmeket, imában ad kifejezést a halának. „Isten segits, királyok istene” — imádkozott Vörösmarti Mihály s a költő által milliók nevében mondott könyörgés beteljesült.

Az a kard, mely Rákóczi idejében küzdött, ma a magyar király kardja . . .

Ma midőn a felséges király iránt rajongással dobog a honfi szív, fel kell hangoznia a kívánságnak: Éljen koronás királyunk, éljen édes hazánk, éljen kormányelnökünk. (Éljenzés.)

*

Két polgári erényben bővelkedő férfi királyi kitüntetéséről emlékezik meg. Szent-Iványi Miklós alispánnak királyi tanácsossá történt kinevezéséről és dr. Antal Mihály főorvosnak a Ferencz József-rend lovagkeresztjével való kitüntetéséről.

A közelmúlt eseményeiről szólva, a letűnt zivatrok, szomorú állapotok részletezésébe nem kíván bocsátkozni; de áldjuk a jó Istent, hogy odaadó hazafiak akadtak, a kiknek buzgalmaiból a nemzetromboló állapotok megszűntek. Megemlékezik Tisza István, Kossuth Ferenc és a politikai tényezők érdemeiről a parlament munkásságának helyreállítása körül.

Ezen megindult munkásság után kifejtett tevékenységről szólva megemlékezett a közigazgatási tisztviselők helyzetét biztosító intézkedésekről. A parlamenti béke munkásságának eredménye lesz a vármegyei állandó mentelep végleges elhelyezésének kérdése is, a melynek megoldása június hónapra várható.

A székely kormánybiztosság értekezletet tartott, a melyen Benedek János kir. közgyűző indítványára a földmives munkásiskola kérdése is napirendre került s annak beállítása iránt tárgyalások folynak.

Megemlékezik három elhalálozásról: Kovács Dániel Kézdivásárhely volt pénztárnoka és alpolgármestere; Nagy László Sepsiszentgyörgy város tanácsosa, helyettes polgármestere és Antos János ügyvéd, bizottsági tagok elhunytáról, kiknek emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvében örökíti meg s családjukhoz részvétíratot küldeni határozott.

Ujjvárossy József kir. tan., bizottsági tag a főispáni megnyitóval kapcsolatosan indítványt tett, hogy az ismeretlent egyszerűen nemzeti örömet keltő esemény alkalmából felséges királyunkhoz hálafelirat és a magyar kormány elnökéhez üdvözlő sürgöny intézkedések.

A közgyűlés ezen indítványt egyhangú lelkesedéssel fogadta el.

Szent-Iványi Miklós alispán az 1904. év első negyedéről tette meg jelentését. Megemlékezik ebben elsősorban gróf Haller János főispán kinevezéséről, az új főispán ünnepélyes beiktatásáról és honfiai tisztelettel üdvözlő őt, a midőn ezen rendes közgyűlésen elnököl először s Isten áldását kéri működésére.

A közigazgatás életében előfordult főbb mozzanatokról emlékezik meg azután a jelentés.

Tisztviselők létszámában történt változásokról, kinevezésekről. A sorozás eredményeiről számszerű, adatokkal számolt be.

A közegészségi állapotok nem voltak kielégítők; az állategészségügyi viszonyok javultak. Szólt még a közgazdasági állapotokról, a székely kormánybiztosság működéséről, vetőmagvak adományáról, gyümölcsfák és cserjék kiosztásáról; az illyefalvi képviselőválasztásról, dr. Székely György brassóvármegyei főispán beiktatásáról szólott azután.

Alispán jelentését a közgyűlés tudomásul vette.

Ezután Sára Tamás, árvászeki elnök terjesztette elő jelentését.

(Vége következik.)

A szabadelvűpárt újra alakulása Háromszékvármegyében.

Mult pénteken délután folyt le Sepsiszentgyörgyön a Háromszékvármegyei szabadelvűpárt megalkulása.

Soha aktuálisabb mozgalmat a vármegye székelyhelyén még nem indítottak, mint éppen most a mikor a háromszéki szabadelvűpárt egységes tételt határoztak el az erre hivatottak.

A gyűlés lefolyásáról tudósításunkat itt közöljük:

Ujjvárosi József kir. tanácsos, nagybirtokos nyitotta meg az értekezletet.

Üdvözölte a nagyszámban megjelent párttagokat. Ezelőtt 36 évvel, épügy, mint most, egy vármegyei közgyűlés után jöttek össze a vármegyei intéző férfiak, s alakították meg a most újra szervezendő szabadelvűpártot. Szólt és gróf Nemes János akkor is a párt hívei voltak, s ezt a lobogót attól az időtől fogva híven követték. A párt kitartott mindenkor lelkiismeretesen az elv mellett, s most a mikor a parlamenti féktelenkedések az országban oly sárgalmas állapotokat teremtettek, vették maguknak azt a bátorságot, hogy összehívják a vármegyei együttérző polgárait (Élénk helyeslés és éljenzés) A párt célja, hogy az egy párthoz tartozókat a közös érdek, a nemzeti jólét, a székely nép helyzetének javítására összehozza és együtt tartsa.

Lelkesen megéljeneztek Ujjvárossy József kir. tanácsost, szép, hangulatos beszédéért. Elnöknek ugyancsak ő ajánlotta Gróf Nemes Jánost és jegy-

TÁRGA.

A fejedelem sirja.

(Folyt. és vége.)

1839-ben a templom javítása alkalmával a munkásoknak feltűnt, hogy Rákóczi sirlapja a talapzatban kissé behorpadt, fölemelték s úgy találták, hogy alatta a téglaboltozat egy helyütt beszakadt; ez okozta a horpadást. Leereszkedvén a sirboltba, ott két koporsót találtak s felbontották: az egyikben egy erőteljes férfi tetemei fekvének a (fejedelemé), a másik kisebb koporsóban egy gazdagon felöltöztetett női halott volt, még teljes ép-ségben. A hír kiszivárgott a városba s nagy csődület támadt a templom körül, mindenki látni akarta a csodát. A környékből is mindenfelől érkezének jámbor keresztény betegek a templomba, a szent magyar fejedelemné sirjához imádkozni, hogy az ő közbenjárásával gyógyulást nyerjenek. Egy szerzetes följegyzése szerint Zrínyi Ilona romlatlan és a néptől szentnek tisztelt holtteste egy egész hónapig volt 1839-ben a St. Benoit-templomban nyitott koporsóban az ájtatos hívők szemlélésének kitéve és azután az akkor Konstantinápolyban lakó három keresztény püspök által ünnepélyesen beszentelve temettetett újra el.

Thaly Kálmán 1889-ben engedélyt nyervén Rákóczi sirja felnyitására, két koporsót talált a Zrínyi Ilona falba illesztett emléktáblája mellett, illetőleg alatt, a kápolna talapzatát fedő kőkokakák tól mintegy lányi mélységben. A fal mellett közvetlenül van a fejedelemé, nagyobb és épebb koporsó, emellett közvetlenül a kisebb és korhadtabb, a Zrínyi Ilonáé.

A kisebb koporsóban gyönyörű alkotás, sima, alabástrom fehérségű női koponyát találtak s néhány apróbb esontdarabot, de ruhafoszványokat, ékszereket nem. A bennebb fekvő nagy cédrusfa koporsóban megtalálták a fejedelem hatalmas alkotásu, sötétbarnás színű koponyáját, melynek kétségtelen azonosságát a bizonyítja, hogy a bebalzsamozásnál kifűrészelt darabja selyemszövettel rá volt kötve. A fejedelem esontjai is érintetlenül megvoltak a koporsóban. A ruházatból előkerültek az arany, ezüst skoffomos szemfedél, a fejedelmi bitöröltözet darabjai, egy magyaros arany, ezüst kapcsológészín, olvasójának szantálfa gyöngyszemei egy achát s egy karneol kövel s szantálfa keresztcsékével; nyakban függő üveg kőönttyű amoulette; piros selyem nadrag foszlányok, francia szabásu két oldalrészben 18 db oldalsattal, selyem harisnya maradványok. A koporsó nem volt kifosztva, bár az 1839-iki fennebb említett megbolygatáskor fedelét szétroncsolták s a földtörmelék a koporsóban a hamvakkal összekeveredett. Rákóczi koporsója éppen az emléktábla hosszúságában nyulik el, fejével nyugat s lábával

az oltár felé és így mintegy kelet felé fordulva. A Zrínyi Ilona fekvése ugyanolyan.

Thalyék a kiszedett és a portörmeléktől megtisztított esontokat és hamvakat új cédrusfa ládába rakták és így tették vissza a kiüresített koporsóba, a ládafiába pedig egy üveghengerben a sir felbontásról szerkesztett jegyzőkönyvet tettek. A jegyzőkönyv másik eredeti példányát a kolostor levéltárában helyezték el.

Kétségtelenül meg van tehát állapítva, hogy Rákóczi Ferenc a galatai templomban van eltemetve, hogy hamvai ott porladoznak s hogy koporsója a Zrínyi Ilonának falba illesztett emléktáblája alatt közvetlenül a fal mellett fekszik, hol egy 2 méter hosszú fedőkőlap van, melynek belső széle a falba van illesztve. Ez alatt van a fejedelem koporsója, édes anyjára szorosan mellette, a kockakövek alatt.

Eredetileg a Zrínyi Ilonáé fekkent a fal mellett s felette egy szép fehérmárványi sirlap volt, címerével s „Donec resurgat” felirattal. Ez többé nincs ott s helyét egy hosszú lapos fedőkő foglalja el. Talán az 1839-iki templomjavítás alkalmával cserélték ki.

Feltűnhetik, hogy a később eltemetett Rákóczi koporsója van bennebb s a Zrínyi Ilonáé kihebb. Ennek az lehet az oka, hogy a domboru kupolaboltozat s a templom-talapzat között a fal mellett több hely lévén, a nagyobb koporsót tették bennebb a tágasabb helyre s a kisebbet áthelyezték a szűkebb térbe, vagy még 1735-ben Rákóczi temetése

zónok dr. Künnle Tivadar ügyvédét és dr. Benedek János bankhivatalnokot.

Az értekezlet elfogadta az ajánlást azzal a kiegészítéssel, hogy társelnököknek Ujjvárossy Józsefet választotta meg.

Báró Szentkereszty Béla orsz. képviselőt állott föl szólásra ezután. Nem akar — ugymond — ez alkalommal politikával foglalkozni — hanem csak arra akarja a megjelent parthiveket kérni, hogy ebben a világos időben társadalmi uton is fegyverkezzenek. Világossítsák föl a népet azokról a tévhitokról, a melyek most közzsájon forognak, s mutassanak rá azoknak romboló hatására.

Igaz örömmel látja, hogy vármegyénk legkiválóbb két társadalmi féfia áll egy ily irányu mozgalom élén, mint gróf Nemes János és Ujjvárossy József, a kiknek önzetlen hazafiságáról mindenki meg van győződve. Azt hiszi, az értekezlet hangulatát fejezi ki akkor, a mikor lelkes fáradozásukért mindannyinak a nevében hálás köszönetet mond. (Lelkes éljenzés.)

Gróf Nemes János elnök ajánlatára ezután megválasztották a központi szabadelvűpárt bizottságát.

Elnök lett: gróf Nemes János. Társelnök: Ujjvárossy József. Ügyvezető alelnök: Bogdán Arthur. Jegyzők: dr. Künnle Tivadar és dr. Benedek János.

Azután a vidéki szervező bizottság tisztikarát választotta meg az értekezlet.

Az ilyefalvi kerületben: Elnök: Imreh Albert. Ügyvezető elnök: gróf Mikes Zsigmond. Társelnök: Józsa Sándor. Jegyzők: Hosszu Ferenc, Erdős Sándor.

A kézdi kerületben: Elnök: Imecs János. Társelnök: dr. Sinkovics Ottó. Ügyvezető elnök: Tamás Elek. Jegyzők: Bardocz Mihály, Bartha Ágoston.

Az orb. i kerületben: Elnök: Gróf Mikes Ármin. Társelnök: Csia György. Ügyvezető elnök: dr. Bartha Imre. Jegyzők: Deák Benedek, Szőcs Albert.

A nagyajtai kerületben: Elnök: Imecs Ernő. Jegyzők: Balázs Ignác, Sándor Lajos.

Sepsiszentgyörgy városi kerületben: Elnök: Benedek János. Társelnök: Bogdán Arthur. Ügyvezető elnök: Ferencz Lajos. Jegyzők: Csinnádi Lajos, Sipos Samu.

A Kézdivásárhely városi kerületben: Elnök: Kupán József. Társelnök: Jancsó Géza. Ügyvezető elnök: Benkő Gyula. Jegyzők: Nagy Károly, dr. Vargha Béla.

A berecki kerületben: Elnök: Finta János. Ügyvezető elnök: Bogdán Sándor. Jegyző: Borbáth János.

Ennek a szervező bizottságnak lesz hivatása aztán, hogy a kerület községeiből parthivekből egy állandó végrehajtó bizottság választassék.

alkalmával, vagy 1839-ben a munkálatok folyamán.

De feltűnőbb az a körülmény, hogy a Rákóczi címeres és feliratos sirkőlapja jelenleg nem az ő koporsója felett fekszik, hanem valamivel odább nyugat felé keresztbe fektetve, úgy, hogy az ő koporsójának fejére derékszöveget képez az ő sirkőve alsó részével.

Miért nincs a Rákóczi sirkőve az ő koporsója felett? Erre feleletet nem találunk. Talán nem akarták édes anyja sirkővét eltávolítani, talán később történt valami áthelyezés? Talán akkor történt a koporsók eredeti helyének megváltoztatása, midőn Rákóczi Ferenc fiát, Józsefet is ide temették, épen a Rákóczi Ferenc sirkőlapja alá.

Mert Thaly Kálmánék az 1889-iki sírfelbontáskor megállapították, hogy a Rákóczi Ferenc sirkőlapja alatt nem az ő koporsója van, hanem más: középtérmetű emberé. Il. Rákóczi Ferenc ölnyi magasság s hatalmasan kifejtett testalkatu férfi volt, az ő koporsójának az ott lévőnél nagyobbak kell lennie. A koporsóban ott talált koponya nem volt bebalzsamozott halottnak a feje, mert nem volt megelékelve az agyvelő kiszedése végett s az összeszáradt agyvelő kopogása a belső csontfalakon még észlelhető volt.

A szabályos középnagyságu férfi-koponya, melyben a fogak épen megvoltak, javakorában elhunyt férfié lehetett. A koporsóban egyébként semmi ruhafoszlányt, ékszert, fegyverdarabot nem találtak, való-

Az értekezlet végül gróf Nemes János indítványára gróf Tisza István miniszterelnökhöz és báró Podmaniczky Frigyes orsz. szabadelvűpárti elnökhöz megleghangu üdvözlő táviratot küldött.

Igy alakult meg lelkesedéssel a választók nagy számával a háromszéki szabadelvűpárt.

NAPI HIREK.

— **A király Budapesten.** Ő felsége május 2-án délután 6 órakor megérkezett Budapestre. Az udvari vonat, melyet Ludvig Gyula elsőigazgató vezettetett délután 2 órakor indult el Bécsből. A nyugati pályaudvaron, mely gyönyörűen fel volt díszítve, az összes miniszterek várták a király megérkezését élükön Tisza István kormányelnökkel. Ezen kívül sok főrend és képviselő jött ki a fogadtatásra s ott voltak Budapest polgármesterei is. A függetlenségi és ellenzéki képviselők közül azonban egy sem jelent meg a pályaudvaron. Mikor a vonat berobogott a pályaudvarra, élénk éljenzésben törtek ki a várakozók. A királyt, kit láthatólag kellemesen érintett az óváció Halmos János polgármester üdvözlötte. Ő felsége szívélyes szavakkal mondott köszönetet a lelkes fogadtatásért s a miniszterek és főrendek közül többet megszólításával tántetett ki. Majd kocsiába szállott s a kíváncsiak ezre között lassu lépésben megindult a hintó a királyi lak felé. Az uton folytonosan éljenzete az tömeg a királyt, ki barátságos fejhajtással és folytonos szalutálással köszöntötte meg az óvációt. A királyi palota léposdjánál József Ágost főherceg és Apponyi Lajos udvarnagy várták a felséget.

— **Püspöklátogatás Kézdivásárhelyen.** Gróf Majláth G. Károly püspök esütörtökön déli 12 óra 30 perckor a vonattal Kézdivásárhelyre érkezik. Fogadására a vasuti állomáson megjelennek Balázs Ferenc kerületi főesperes vezetésével a r. kath. esperes kerületi papság, Stadler Géza helybeli plebános vezetése alatt a r. k. egyházi tanács, s a r. k. főgimnázium tanári kara élén Koch Sándor helyettes igazgatóval. A lánglelkű főpásztor mintegy 4 napig fog városunkban időzni. Résztvesz az erdélyrészi r. k. papság egyházi értekezletén, megnyitja a Báró Szentkereszthy Stephania alapította „Kézdivásárhelyi Ol-táregyesület” tárlatát, és diszközgyűlésén, véglegesen megalakítja a főgimnázium Máriakongregációját s meglátogatja a főgimnázium tanuló ifjúságát Isten hozza városunkba az általánosan szeretett és tisztelt főpásztort!

— **Főgondnok jelölés.** A kézdi ref. egyházmegye ápril 29-én Bodor Géza esperes tapintatos vezetése alatt tartott népes közgyűlésében eszközölte a szokott hármas jelölést a Lázár Mihály volt főispán halálával s a Kereszties Ede lemondásával megüresedett két főgondnoki állásra. A Lázár Mihály

halálával üresedésbe jött első főgondnoki állásra titkos szavazás után a beadott összes szavazatokkal, tehát lelkes közakarral vármegyénk érdemes főispánját: Haller János grófot jelölte első helyen. Mondanunk is fölösleges, hogy e tényével az egyház megye önmegát tisztelte meg. Második helyre Vajna István kézdinartonfalvi nagybirtokos 3-ik helyre Dr. Damokos Ödön alesernátoni nagybirtokost, az egyházmegye buzgó főgondnokait. A második főgondnoki állásra jelöltettek Dr. Szini Gyula orvos, Könczei Domokos karatnai földbirtokos és Kovács Károly dálnoki ügyvéd. A választást az erdélyi ref. egyházkerület május 27-én Kolozsvárt tartandó közgyűlése fogja megejteni.

— **Nyugalomba helyezések.** Az igazságügy-miniszter Silveszter Dénes, sepsiszentgyörgyi kir. járásbíró, a pénzügyminiszter Kovács Ignác brassói kir. adótárnokot saját kérésükre nyugalomba helyezte. Mindkét tisztviselő hosszas buzgó szolgálat után, megrongált egészségi állapota miatt vonult nyugalomba. Sylvester járásbírótól ment szombatou vett bucsut a sepsiszentgyörgyi köre járásbíróság s ügyvédi kar, s tiszteletére kedélyes bucsuvacsorát rendeztek a Tankó kertben. Sokáig élvezze a jól megérdemelt nyugalmat.

— **Mozgalmas egyházi élet lesz Kézdivásárhelyen** május 5., 6. és 7-ik napjain. Itt tartják egyházi értekezletüket az erdélyi róm. kath. papság tagjai, kik közül igen sokan fognak ez alkalomra városunkba érkezni, élükön az erdélyi r. k. egyházmegye nagyérdemű püspöke: gróf Majláth Gusztáv Károlylyal. Kitérő egyházi szónoklatokban is győnyörködhetik ez alkalommal a hívők serege; esütörtökön este 6 órakor Gróf Mikes János gyergyóalfalvi plebános, pénteken este 6 órakor Zomora Dániel székesegyházi kanonok, gyulafehérvári főesperes plebános fognak szent beszédeket tartani. A vallásos hitélet erősítésén munkáló buzgó és tekintélyes lelkész kar legyen városunkba jövőtele alkalomból őszintén üdvözlővel Isten áldása legyen munkájukon!

— **Egy költőpap halála.** Érzékeny veszteség érte az erdélyi ref. egyházkerületet, a kolozsvári ref. egyházközséget s az irodalmat a napokban. Szász Gerő kolozsvári nyug. első pap, volt esperes, egyházkerületi főjegyző, a jeles lírai költő, a Petőfi-Társaság tagja, az Erdélyi Irodalmi Társaság első alelnöke, 73 éves korában, hosszas súlyos szenvedés után meghalt. Földi részeit vasárnap temették el egész Kolozsvár óriási részvételével. A halottas háznál Herepei Gerő első pap mondott imát és utána Csengeri János egyetemi tanár, az Erd. Irod. Társaság főtitkára mondott megható bucsubeszédet. A Petőfi-Társaság nevében Dr. Meltz Hugó egy. tanár helyezett koszorút a ravatalra. Áldás legyen emléké.

— **Erdőégés.** Ég a Katrosal ez a szomorú hír járta be Kézdivásárhely városát kedden a késő délutáni órákban. A hír valóban bizonyult. Városunk ezen erdejét valami gonosz kéz felgyújtotta s az javában ég, de hogy mekkora területen, még most, mikor e sorokat írjuk, tudni nem lehet. Benkő Lajos gazdasági tanácsos azonnal kocsi-ra ült s kihajtatott a 2 órányira levő erdőségbe. Idehaza pedig a tűzoltókat összehívták s faeszkendővel s egyéb oltószerekkel felszerelve, este 8 órakor kocsi-kon elindultak a tűz színhelyére.

Közönség köréből.

A Szent János-kápolna környékének tisztasága tekintetében vettük és magunk részéről is melegen ajánljuk városunk t. tanácsa figyelmébe a következő kérést:

Vonatkozással a felhangzott panaszokra, a „Szt. János” kápolna környékét illetőleg, a minorita-rendház nevében kérem a Tekintetes Városi Tanácsot, legyen szíves sürgősen intézkedni a környék, de különösen a város szépségének és közegészségi állapota emelésének megtételével, hogy az a hely feltöltésék, befásítottassék s megfelelő gyalogjáró biztosítsa a gyermekek és felnőttek közlekedését.

A nagy hid karfái is rohadtak; a reá alkalmazott gyalogjáró pedig nagy súlyával nem használra, de kárára van a hídnak. Erre is szükség gondolni, mielőtt valami szerencsétlenség történik. Nem ígéretet, hanem tetteket várunk s míg egyrészt megszűnik a panasz, másrészt a Városi Tanács emel magának emléket mindnyájuk hálás szívében.

Kézdivásárhely, 1904. máj. 3.

Asbóth Viktor,
házfőnök.

színiüleg 1839-ben a templomjavító munkások kifosztották.

Thaly Kálmán véleménye az, hogy ez a R. F. címeres sirkőve alatt nyugvó holttest nem lehet másé, mint a fejedelem idősebb fiáé: Rákóczi József herceg, erdélyi trónkövetelő, aki 1738. november 10-én a török táborozás közben Csernavodán, élete 38-ik évében elhalálozott. Aki is 1738. november 7-én kelt végrendeletében meghagyta, hogy földi maradványait Konstantinápolyba szállítván, ott a jezsuiták (ma a lazaristák) templomába, boldogult édes atyja mellé temessék, mely célra 3000 piasztort hagyományozott a galatai jezsuita-atyáknak.)

Mikes Kelemen ugyanazt írja Csernavodáról 1728. június 1. „minthogy a porta arra szabadságot nem adott, hogy a szegény fejedelem testét Konstantinápolyba vigyék, azért tegnap este egy görög templomban eltemették;” de nem lehetetlen, hogy a porta engedélye később megadottot, avagy a francia jezsuiták titkon szállították át a holttestet.

Valószínű, hogy a fejedelmi Rákóczi-címer alá csakis egy Rákóczinak hamvait helyezték — s nem idegenét.

Rákóczi József herceg volna tehát az ötödik magyar, aki a galata-lazarista templomban nyugodnék.

A kápolna sirboltja kupolájának szegélye így körül van temetve magyar fejedelmi sarjak és egy magyar főúri nő koporsóival, kiknek síri álma felett gondosan őrködik a lazarista atyák kegyelele.

Dr. Szádeczky Lajos.

Sz. 13306—903.

tlkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Herepei Iván ügyvéd által képviselt László Mike Ince oszdolai lakos végrehajtónak kisk. Csiki Zoltán alesernátoni lakos végrehajtást szenvedő ellen 1000 K. tőke, ennek 1902. évi július hó 2. napjától járó 5% kamatai, 190 K. végrehajtási már megállapított, ugy 20 K. 30 f. jelenlegi és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t. c. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében, valamint a 156. §. a) pontjára hivatkozással a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő, Alesernáton község területén fekvő, alesernátoni 448. sz. tljkvben A + 1102. hrsz. köház, 1103. hrsz. kert hrsz. ingatlanokból a Csiki Zoltán végrehajtást szenvedő jutalékára 809 K., 1250. hrsz. szántó 60 K., 3289. hrsz. szántó 293 K., 3404. hrsz. kaszáló 45 K., 3573., 3574. hrsz. szántó 259 K., 3882., 3883. hrsz. szántó 173 K. 4309., 4310. " " 307 " 4435., 4436. " " 130 " 4919. " " 45 " 5063. " " 21 " 5245. " " 51 " 6137. " " 68 " 6525. " " 108 " 6545. " " 29 "

Az alesernátoni 1207. sz. tljkvben A + 6244. hrsz. szántó 130 K., Az alesernátoni 447. sz. tljkvben A + a. foglalt 1101., 1100. hrsz. kert 249 K., 1104., 1105. faház 350 K., 1228. hrsz. szántó 173 K., 1251. hrsz. szántó 61 korona, 2377., 2378/1. hrsz. ingatlanokból a kisk. Csiki Zoltán alesernátoni lakos jutalékára 803 K., 2709., 2710. hrsz. szántó ingatlanból a kisk. Csiki Zoltán jutalékára 435 K., 3065. hrsz. szántó 149 K., 3067. hrsz. szántó ingatlanból a kiskoru Csiki Zoltán jutalékára 433 korona, 3907. hrsz. szántó 87 K. 4313. " " 140 " 4517/1. " " 24 " 4533. " " 115 " 4928., 4929. " kaszáló 82 " 5509. " szántó 335 " 6526. " " 41 " 6537., 6538. " " 82 " 7341/18. " erdő 81 " 7341/163. " " 16 " 7341/260. " " 31 " 7341/261. " szántó 16 "

ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést végrehajtató képviselője Dr. Herepei Iván ügyvéd közbenjöttével elrendelte.

Árverési határnapul 1904. évi június hó 1. napjának délelőtti 9 órája Alsócsernáton községhezához kitézetik, mely alkalommal ezen ingatlanok a becsáron alul is eladatni fognak.

A kikiáltási ár 10%-a venni szándékozók által készpénzben, vagy az

1881. LX. t. c. 42. §-ban jelzett, árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadék pes értékpapírban a kiküldött kezéhez leteendő bánatpénz gyanánt, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény kiszolgáltatandó.

Az árverés egyéb feltételei a keblti tlkvi hatóság Alesernáton község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság.

Kézdivásárhelyt, 1904. évi január hó 18-án.

Kádár,

(71. 1—1.) kir. törv. bír.

Sz. 3732—904. tlkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dávid Antal kézdivásárhelyi lakos végrehajtónak lfj. Mátis János petőfalvi lakos végrehajtást szenvedő ellen 940 korona tőke, ennek 1903. évi február hó 17. napjától járó 6 százalékos kamatai 7 K. 76 f. óvási, $\frac{1}{2}\%$ váltóújj, 122 K. 62 f. végrehajtási már megállapított, ugy 30 K. 38 f. jelenlegi és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t. c. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében, valamint a 156. §. a) pontjára hivatkozással a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő, Kézdivásárhely területén fekvő, a k-vásárhely-kantai 810. sz. tljkvben A + 1619. hrsz. ingatlanra a Mátis Jánosné, Drágosi Rózália és Mátis János javára bekebelezett életfogytiglani haszonélvezeti jog sérelme nélkül 500 korona, a 807. sz. tljkvben A + 1614. hrsz. ingatlanra, a Mátis Jánosné Drágosi Rózália javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül az árverést 480 korona ezenel megállapított kikiáltási árban végrehajtató képviselője Zayzon Lászlár ügyvéd közbenjöttével elrendelte.

Árverési határnapul 1904. évi május hó 31 ik napjának d. u. 2 órája alólírott tlkvi hatóság hivatalos helyiségébe kitézetik, mely alkalommal ezen ingatlanok a becsáron alul is eladatni fognak.

A kikiáltási ár 10 százaléka a venniszándékozók által készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadék értékpapírban a kiküldött kezéhez leteendő bánatpénz gyanánt, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény kiszolgáltatandó.

Az árverés egyéb feltételei a keblti tlkvi hivatal és Kézdivásárhely város tanácsánál megtekinthetők.

A kir. tvszék, mint tlkvi hatóság.

Kézdivásárhelyt, 1903. évi apr. 24. (72. 1—1.)

Kádár,

kir. törv. bír.

MEGHIVÁS.

A kovásznai fürdő részvénytársaság folyó évi május hó 1-ére összehívott közgyűlése határozatképes nem volt s így az alapszabályok 29. §-a értelmében Kovásznán a fedett sétányban folyó évi május hó 15-én tartandó

XIV. évi rendes közgyűlésre

a t. részvényesek újból meghívotnak.

Kovásznán, 1904. május 1-én.

Hollaky Attila,

I-ső alelnök.

(73. 1—1.)

Uj cukrászda
Kézdivásárhelyen.

Városunk és vidéke n. ó. közönségének szerencsés vagyok tisztelettel becses tudomására juttatni, hogy nagyvendéglőmmel, kávéházzal kapcsolatban egy a legkényesebb igényeknek is megfelelő

UJ CUKRÁSZDÁT

rendeztem be, a hol szakképzett cukrász vezetése alatt készülnek s naponta kaphatók pompás, friss sütemények, torták, cukorkák s min en a cukrászt körébe vágó élelmi cikkek. Ilyeneket vendégségek, keresztelekre és névnapokra megrendelésre házhoz is készséggel s jutányosan szállítok.

Kézdivásárhely, 1904. május hó 1.

Tisztelettel:

Özv. JANCÓS DÉNESNÉ

a városi „VIGADÓ” bérletje.

(64. 2—3.)

Szolid árak!

Van szerencsém Kézdivásárhely és vidéke nagyérdemű közönségét értesíteni, hogy alulírott

KÉMÉNYSEPRÓ MESTER

e hó 10-től kezdve ki vagyok a város kéményseprő mesterévé nevezve. 14 évig mint szakképzett kéményseprő működtem egész Erdély és felső Magyarország legnagyobb városaiban, a honnan több elismerő bizonyítványokat nyertem jó és tiszta munkámért, mivel az általam tisztított kéményekben semminemű korom nem marad hátra; hogy ezt beigazoljam s munkámmal kielégítek becses háztájakat, kérem a n. é. közönség becses pártfogását.

Maradok hódoló tisztelettel:

NAGY KÁLMÁN

kéményseprő mester

Kézdivásárhelyt, Mész-piac.

66. 4—5.

Hirdetések jutányos áron felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI PORTLAND-CEMENT-GYÁR

Brassóban; Kézdivásárhelyt kapható: K. Csizsár József utóda Szabó Lajos urnál.

70. 2—30.